

En stilla flört med fo

| av Peter J Olsson

Det är logiskt att socialdemokraterna gjort en tidigare ombudsman i Byggnadsarbetarförbundet, som kom in i riksdagen efter att ha personalvalskampanjat för att lägga ned en flyktingsförläggning, till ordförande i arbetsmarknadsutskottet där en stor del av integrationsfrågorna behandlas.

DET VAR INTE Lars Leijonborg och folkpartiet som förde in invandringen i valrörelsen. Det var Svenskt näringsliv, men organisationen hade god hjälp av statsminister Göran Persson.

När näringslivsorganisationen i maj i år ville öppna Sverige för arbetskraftsinvandring reagerade statsministern blixtnabbt.

– Det vore det dumaste vi kunde göra. Det skulle bygga på de problem vi har om vi öppnade för en massiv arbetskraftsinvandring nu, sa han till TT. Och tillade att det inte kan bli aktuellt med en sådan förrän någon gång i framtiden. Först måste de arbetslösa invandrare som redan finns i Sverige komma in på arbetsmarknaden.

Svenskt näringslivs initiativ var till för att möta en befarad arbetskraftsbrist, inte minst på kvalificerad arbetskraft. Säkert hade organisationens ledning förväntat sig ett öppnare och försonligare svar från statsministern.

Men Göran Persson ville varken stöta sig med LO – som ju betalar en stor del av socialdemokraternas valkampanj – eller de främlingsfientliga strömningarna i det egna partiet. Därav den snabba och mycket tydliga responsen.

Sina formuleringar blev han alltmer förtjust över och använde dem konsekvent under hela valrörelsen.

När Göran Persson den 25 augusti utfrågades i TV4 uttryckte han sig nästan likadant

– Vi har nu en jättechans att varaktigt pressa ned den arbetslöshet vi har i storstädernas förorter. Lyckas vi så har vi en helt ny social situation, sa då Persson men underströk att det inte vore möjligt om Sverige samtidigt öppnade för en massiv arbetskraftsinvandring.

Han bör ha uppfattat greppet som lyckat och röstvinnande eftersom han efterhand skärpte sina uttalanden genom att tillägga att ”Sverige” – läs han själv – kunde

tänka sig att använda övergångsbestämmelserna och inte ge medborgare från de nya EU-länderna, som östutvidgningen förutsätter, omedelbar rätt att leva och arbeta i Sverige. Tidigare har Persson kritiserat bland annat Österrike och Tyskland för att dessa länder ville ha övergångsbestämmelser. Nu hotade han att Sverige ska tillgripa dem för att till varje pris hålla invandrare ute.

WINBERG TYDLIG

Flera socialdemokrater föll in i statsministerns kör och två veckor före valet var det dags för Margareta Winberg som i ett officiellt pressmeddelande från jordbruksdepartementet (!) gav sig på oppositionspartierna. Hon skrev då bland annat, det ligger fortfarande ute på regeringens website:

”Kommer det att bli lättare för ’din son’ att få jobb när det kommer massor av ny arbetskraft till Sverige?”

”Till valrörelsen hör också valaffischerna. I år har moderaterna väldigt roliga valaffischer. På en av affischerna står det – Din son får inget jobb. Man undrar då varför moderaterna föreslår en massiv arbetskraftsinvandring till Sverige. Kommer det att bli lättare för ”din son” att få jobb när det kommer massor av ny arbetskraft till Sverige?”

Det är inte enbart användningen av departementets brevpapper som gör att statsrådet Winberg passerar en gräns. Om statsministern skickligt balanserat just innanför vad anständigheten kan medge blir det i Winbergs förgrovade version tydligt vad det går ut på. Det handlar om att flirta med främlingsfientlighet och med rädslan för ”att de kommer och tar våra jobb”.

Själva begreppet ”massiv arbetskraftsinvandring” är raffinerat. Ingen, inte Svenskt näringsliv, inte folkpartiet, inte moderaterna, har krävt någon ”massiv” invandring. Utan enbart att människor utanför EU som skaffar arbete i eller rekryteras till Sverige också ska få komma hit och arbeta. Samma rättigheter som spanjorer och portugiser har i dag, utan att det blivit någon

Folkviljan

”massiv” invandring från de länderna – vad än nej-sidan antydde vid EU-omröstningen.

FOLKVILJAN

Däremot ger begrepp som massiv och massa intrycket av stora människomassor som är på väg hit för att översvämma vårt land. Det är säkert ingen tillfällighet att både Göran Persson och den invandringsfientliga organisationen Folkviljan och massinvandringen använder samma ordstam.

Socialdemokraterna vore inte vad de är om de inte samtidigt försökte företräda flyktingar och invandrare. Ja, de drar sig inte ens för att utmåla andra partier som främlingsfientliga.

När Lars Leijonborg förde fram förslaget om kunskaper i svenska som villkor för medborgarskap så undrade Persson om det fanns ”ett svenskt och ett danskt folkeparti”. Vad som sades när socialdemokraterna valkampanjade i invandratäta områden kan vi bara ana.

Denna kampanj blev särskilt intensiv efter Janne Josefssons ”valstugereportage” i Uppdrag granskning strax före valet. Ett antal borgerliga politiker, inte minst moderater, gjorde dumma, fördomsfulla, generaliserande och halvrasistiska uttalanden inför dold kamera, framför allt strök nästan samtliga den rasistiske provokatören/reportern medhårs. Uppenbarligen i hopp om att vinna hans röst. Det märkliga är ändå att debatten efteråt i mycket liten omfattning kom att handla om de 17 av 18 socialdemokrater som inte sa emot, eller sa värre saker.

Till exempel om den socialdemokrat som frankt förklarade: ”Släpper vi in fler såna får vi bara problem i samhället. Muslimerna är ett hot.” Mona Sahlin tog avstånd och förklarade att de ansvariga måste avgå. Då använde hon pluralis, men ännu har väl bara en enda socialdemokrat lämnat sina uppdrag på grund av Uppdrag granskning.

I invandrarområdena gick propagandan på annat sätt. I Malmö fick invandrade moderata och folkpartistiska politiker plötsligt frågan om varför de var emot invandrare!

Ser man till socialdemokraternas egna meriter kunde den frågan lika väl riktas till dem själva. Partiet har hyst invandrar negativa uppfattningar under lång tid. Det var socialdemokraterna som satte stopp för 60-talets lycko-

samma arbetskraftsinvandring, det är socialdemokraterna och Göran Persson – i och för sig med god hjälp från flera partier, inte minst moderaterna – som ägnat det sena 90-talet åt att skruva igen flödet av flyktingar. Så effektivt har det skett att en företrädare för de sista resterna av Ny demokrati förklarade att partiet inte längre behövdes – ”vårt program från 1991 har genomförts”.

DUBBELHET

Dubbelheten i det socialdemokratiska budskapet märks också när de egna positionerna är hotade. I Kristianstads kommun regerade socialdemokraterna den förra mandatperioden. Vid årets val blev det borgerliga blocket större än vänstern, men det flyktingnegativa Sjöbopartiet – som en gång grundades som stöd för Sjöbos nej till flyktingmottagning – blev tungan på vågen mellan partierna.

Under valkampanjen skrämde socialdemokraterna med Sjöbopartiet och antydde att de borgerliga ville regera med detta parti. Efter valet har det visat sig att socialdemokraterna inte har något emot att stödja sig på Sjöbopartiet. Nu regerar (s) med stöd från en ohelig allians av vänsterpartiet, miljöpartiet och Sjöbopartiet!

Enligt Sjöbopartiets Nils-Edvin Andersson har socialdemokraterna gått partiet tillmötes på två av dess hjärtefrågor, en äldreombudsman och körkortsutbildning i kommunens skolor. Som Andersson sa till Sydsvenskan: – Helt klart har socialdemokraterna bjudit oss på detta. Och då bjuder man ju igen.

Det är lätt att se att främlingsfientliga partier ofta hämtar sina väljare bland tidigare socialdemokrater. Så var det när Carl P Herslow gick fram med Skånepartiet i Malmö 1985 och bidrog till att nästan sextio års socialdemokratiskt maktinnehav bröts. Så var det när Skånes väl 1994 intog sina platser i region Skåne.

Flera av de ledande hade till och med haft tunga uppdrag för socialdemokraterna, två hade varit ordförande för arbetarkommuner, en representerat (s) i en kommunstyrelse. Och väljarna kom på många håll från socialdemokraterna.

Och till och med Sverigedemokraternas rekordval i år har på många ställen i stort sett enbart skett på socialdemokraternas bekostnad. Till och med i Malmö där listorna toppas av den tidigare moderate riksdagsmannen Sten Andersson så är det tydligt att de 5578 rösterna till stor del kom direkt från socialdemokraterna.

I den socialdemokratiska idétidskriften Tiden intervjuas Anders Rubin, efter valet kommunalråd, före det stabschef hos Malmös starke man Ilmar Reepalu (s). Han förklarar frankt att den typiske sd-väljaren är en lågut-

”Själva begreppet ’massiv
arbetskraftsinvandring’ är
raffinerat.”

bildad person, 50 år eller äldre, med arbetarklassbakgrund och boende i bostadsrätt. I de flesta fall har han röstat på socialdemokraterna tidigare.

Rubin kopplar röstandet till protest över till exempel den tydliga brottsligheten i vissa invandringar. Och menar att rösten på Sverigedemokraterna mer är att se som en signal till socialdemokraterna än som en allmän misstro mot invandrare.

Kvällspostens Per Svensson kopplade några dagar efter valet, i en artikel publicerad på kultursidorna i Expressen, Kvällsposten och GT, Sverigedemokraternas framgång till saknaden efter det försvunna socialdemokratiska folkhemmet.

Han skriver om den reklamskrift som svenska staten gav ut till världsutställningen i New York 1939. Avsikten var att visa det progressiva svenska samhället med HSB, arbetsfred och sunda blonda barn. Bland fotografierna finns två av ett svenskt idealpar:

”Hon är blond och rosig som ett septemberäpple. Han är blond och rejäl som en furuplanka. Hon sitter vid symaskinen och ler blygt. Han bär blåbyxor och ler rättframt.

Så ser riktiga svenskar ut. Det slås fast i texten under de två fotografierna: ’It is people like these who form the backbone of the Swedish nation. More homogenous in racial structure than most other nations, the Swedes are a slow-moving, deliberate people, disinclined toward rash or unconsidered actions.’

Ett förtänksamt och ur rassynpunkt homogent folk. Samtidigt, kanske just därför, ett fabulöst framsynt och framgångsrikt folk. Ett föregångsfolk.”

De som gick i skolan då och fick ta del av denna svenska filosofi, denna det socialdemokratiska folkhemmets självbild, är drygt 70 år nu. Pensionärer, men fullt aktiva och samhällsnyttiga. Och röstar i stor utsträckning på socialdemokraterna. Men några av dem känner inte längre

igen sitt parti. Och kan bli frestade av Sverigedemokraternas broschyrer, så lika det officiella budskapet från 1939.

SKÄRNINGSPUNKT I LANDSKRONA

Är det konstigt om en politiker med känsla för folkopinionen – som Göran Persson – inte vill stöta bort fler av dessa kärnväljare?

Till detta kommer sedan LO, som inte vill ha någon arbets-

kraftsinvandring eftersom en del i organisationen fruktar att det kan sätta press på lönerna.

Kanske kan man några mil norr om Malmö hitta en skärningspunkt där dessa linjer av invandringsmotstånd inom socialdemokraterna förenas. Ordförande i Landskrona arbetarkommun är riksdagsmannen Anders Karlsson. Han är 51 år gammal och var när han blev riksdagsman 1998 ombudsman i byggnadsarbetarförbundet.

Samma förbund som gjort sig känt för att agera privatpolis och göra razzior på skånska byggen. Där avkräver de alla som ser utländska ut pass, uppehålls- och arbetstillstånd för att skrämja bort illegala invandrare och svartarbetare.

1998 gjorde sig Anders Karlsson känd för sin personvalskampanj ”Kryss Karlsson”. Hans mandat hotades av Kent Härstedt – känd från Estoniakatastrofen – som bedrev personvalskampanj i Helsingborg. Det krävdes nya tag.

Han slog till med att kräva nedläggning av den lokala flyktinförläggningen, ett utspel han givetvis fick stöd i sitt eget parti för.

– Folk tycker det är för många flyktingar här som går utan arbete och sysselsättning, förklarade han i Sydsvenskan. Det är en uppfattning jag nu tagit till mig på allvar.

Socialdemokraterna bestämde som alltid det mesta i Landskrona och det var lätt uppfylla vallöftet. Det kommunala bostadsbolaget Landskronahem sade upp avtalet med invandrarverket om de hus man ägde. Invandrarverket böjde sig och drog sig ur Landskrona och stängde förläggningen som funnits sedan 1985 och haft 450 platser.

På rikspanet var kampanjen inte så uppskattad. Lars Engqvist, då integrationsminister, förklarade:

– Omdömeslöst! Jag är mycket besviken på Anders Karlsson.

Anders Karlsson lyckades emellertid. Han blev personvald till riksdagen och i år blev han omvald utan att behöva driva någon egen kampanj.

Därmed kunde Sverigedemokraterna ta vid på den grund han byggt och kunde rycka in i kommunfullmäktige med 8,7 procent av rösterna och fyra mandat. Socialdemokraterna minskade däremot.

Efter valet blir Anders Karlsson befordrad. Han blir socialdemokratisk ordförande i riksdagens arbetsmarknadsutskott med ansvar för mycket av integrationspolitiken – för att inte tala om frågan om en eventuell arbetskraftsinvandring.

Självklart är det logiskt. Det finns säkert ingen riksdagsman som så kan uppfylla Göran Perssons vallöfte att någon massiv arbetskraftsinvandring, det ska vi inte ha i Sverige.

Anders Karlsson, socialdemokratisk ordförande i riksdagens arbetsmarknadsutskott.

Peter J Olsson (peter.j.olsson@kvp.se) är politisk redaktör för Kvällsposten.